

отправят в пределите на Нищото... Още веднъж се налага изводът, близък до постановките на грубо биологичните теории: „низшите“ раси и нации, бидейки по-жизнени, влияят пагубно на „избраните“. По този начин символичният топос се успоредява смислово с внушенията на един възможен „расистки“ прочит на събитията, майсторски привлечен от Д. Димов в романа му. Може да се каже, че той дори е един от залозите за евентуалния успех на романа сред читателите, защото е бил актуален и се е вписвал в хоризонтите на очакването им за „вълнуващ“ текст. Друг е въпросът, че той се оказва и фатално важен в съдбините на цялото човечество, попаднало в ада на Втората световна война само след една година.

Въздействено е сливането на темата за войната с темата на любовта. Техният двуглас зазвучава с почти мистична мощ. Защото войната на любовта също се оказва страшна реалност. Така трагиката в романа е безизходна, алтернатива на войната в/чрез любовта не е мислима! Любовта като подтик към романтично безумстване и гибел на „воините“ е ясноочертан сюжет, разигран върху „земетръсните“ медитерански (а това значи и „балкански“) кръстопътища. Така Елена от образ на разпътната жена се превръща в символ на кръстопътния балкански човек въобще, на историческия трагизъм на земите, които населяваме. Защото и патологията на омразата, и „изтънченият садизъм“ са качества, присъщи на хомо балканикус. В този смисъл съвсем не са случайни Д. Димовите романоци „фонове“... Войната като фон на любовната драма е повод да се изследва *кризисният човек* в точката, в която чувствата преминават в екセス или „пароксизъм“ (при Фани Хорн – изразът е на Д. Димов).

Етническата и „расова“ детерминираност на героите в голяма степен обяснява безрезултатността на техните неуморими самоанализи. Те нямат очаквания терапевтичен ефект на психоаналитичен сеанс, макар да са достатъчно дълбинни... В този смисъл Д. Димовите герои са наистина „осъдени души“.

Така е от първия до последния от романите му. И ако наличието на „расистки“ дискурс е обяснимо в контекста на 30-ето в годините, когато се „наливаха основите“ на комунизма, неговата упорита поява е доказателство за непреодоляна вътрешна убеденост. И за творчески характер, бил той и ненапълно осъзнат. Въпреки че рецепцията му като наистина „расистки“, слава Богу, не се е случила.

„Зоологът“, изследващ човешките „породи“, се проявява в тълкуването на красотата на Адриана от „Роман без заглавие“: „...гънките и удължени черти на лицето ѝ, в които прозираше